

§ 18

Yttrande över ansökningar om godkännande av huvudman för fristående gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad och län

Svar på remiss från Skolinspektionen

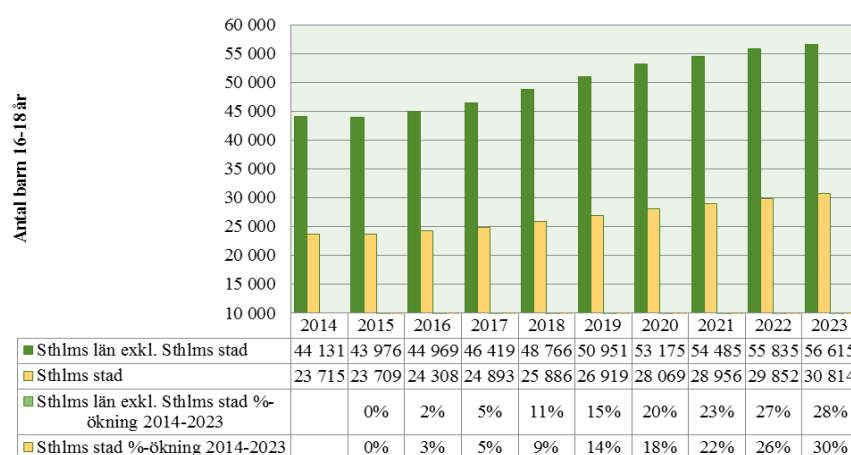
Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar till Skolinspektionen.
2. Att därutöver anföra:
Förvaltningen konstaterar att det i dagsläget finns en överkapacitet inom gymnasieskolan i Stockholmsregionen. Sedan 2008 har årskullarna minskat i gymnasieskolan vilket har lett till att Stockholms stad och andra huvudmän successivt har fått anpassa sitt utbud. Trots detta finns det fortfarande en överkapacitet varför etableringar i närtid, i den storleksordning som ansökningarna avser, skulle få negativa konsekvenser för såväl fristående som kommunala gymnasieskolor.

På lite längre sikt kommer dock behoven att se annorlunda ut, vilket illustreras i nedanstående diagram. Minskningen av elevkullarna planar ut och antalet elever ökar de kommande tio åren. Detta behöver både fristående och kommunala huvudmän i regionen förbereda sig för. Stockholms stad kommer för egen del att ta fram en ny strategi för gymnasieskolan och det är därför som vi har initierat ett utvecklingsarbete för att skapa gymnasiekluster i kollektivtrafikhärlägen samt efterfrågar ökad samordning inom regionen.

För alla huvudmän är det av vikt att studera elevernas sökmönster så att vi tillsammans kan svara upp mot de strömningar som finns bland eleverna och erbjuda de kvalitativa och attraktiva lärandemiljöer som de efterfrågar.

Befolkningsprognos 16-18 åringar

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 18 mars 2016, dnr 1.6.1-1499/2016.

Skolinspektionen har till Stockholms stad remitterat 25 ansökningar om godkännande av huvudman för fristående gymnasieskolor, i Stockholms stad och län från läsåret 2017/2018. Ansökningarna omfattar cirka 2 400 elevplatser vid full utbyggnad, varav 2 000 platser i Stockholms stad.

Förvaltningen vill framhålla att om de inkomna ansökningarna leder till etablering i den storleksordning som ansökningarna avser, så får det negativa konsekvenser för både redan etablerade fristående gymnasieskolor och kommunala gymnasieskolor. Det rör sig om ekonomiska, pedagogiska som organisatoriska konsekvenser för skolhuvudmännen på såväl lång som kort sikt. I första hand påverkas de skolor som redan idag har ett svagt söktryck.

Andelen elever som söker yrkesprogram i sitt förstahandsval 2016 ligger i paritet med föregående år, men lägre jämfört med 2014. Då söktrycket under flera år varit lågt bedömer förvaltningens att ett utökat utbud i yrkesprogram i nya och redan etablerade gymnasieskolor skulle påverka flera skolor negativt, oavsett huvudman

Förvaltningen bedömer att det inte finns något behov av ytterligare platser i gymnasiesärskolan för stadens elever. Staden har redan överkapacitet på elevplatser i gymnasiesärskolan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar till Skolinspektionen.

Yrkande

Ordföranden Olle Burell (S) och ledamöterna Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) och Edith Ringmar af Forselles (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L), ledamoten Sara Jendi Linder (M) och tjänstgörande ersättarna John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med gemensamma yrkandet från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Reservation

Sara Jendi Linder m.fl. (M), Lotta Edholm (L), John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att delvis förvaltningens förslag till beslut.
att därutöver anföra:

Den rödgrönrosa majoritetens inställning, såsom den kan utläsas ur förvaltningens förslag till beslut, tycks vara att ett antal av de föreliggande ansökningarna kommer att påverka stadens skolväsende negativt såväl ekonomiskt som organisatoriskt och pedagogiskt. Detta är ett av många tydliga tecken på att inställningen till fristående alternativ har förändrats och att majoritetens linje nu är att vara så restriktiv som man bara kan.

Samtidigt visar elevprognoserna att antalet elever i gymnasieåldern i Stockholm redan har börjat öka och att det just nu minskande elevunderlaget inom kort kommer att börja öka. Detta bekräftas också i ärendet "Underlag för budget 2017 med inriktning på 2018 och 2019" som behandlas i utbildningsnämnden den 14 april 2016.

Elevers frihet att välja gymnasieutbildning över länet har varit oerhört betydelsefull som frihetsreform, inte minst för elever hemmahörande i kommuner där det "egna" utbudet av gymnasieutbildningar varit mindre på grund av den mindre befolkningsmängden.

Såväl kommunala som fristående gymnasieskolor har dock utmaningar att möta för att förbättra kvaliteten i undervisningen. Bland annat behöver vi stärka kopplingen till arbetslivet efter studierna samt minska avhoppet. De politiska ansträngningarna måste också inriktas på att höja kvaliteten i utbildningarna.

Under flera år har yrkesprogrammets attraktionskraft minskat. Samtidigt vet vi att många yrkesbranscher redan idag upplever en brist på arbetskraft och svårigheter – ibland mycket stora – att rekrytera personal med rätt kompetens. Inom flera av de yrkesförberedande yrkena är arbetskraftsbristen idag så stor att det borde finnas mycket goda möjligheter att få arbete direkt efter examen eller till och med under utbildningstiden. Kopplingen mellan yrkesutbildningarna, lärlingsutbildningarna och

arbetsmarknaden behöver stärkas och erbjudandet till eleverna måste utvecklas. Vi anser att staden bör utveckla sitt erbjudande om lärlingsanställningar i kommunal verksamhet till gymnasielärlingar som utbildas inom områden där kommunen har verksamhet.

Vi noterar att den rödgrönrosa majoriteten i Stockholms stad inte kunnat presentera några konkreta satsningar på några av dessa viktiga områden. Vår farhåga är att man istället för att lägga fokus på det egna förbättringsarbetet väljer att utöka det politiska inflytande över skolan inflytande i syfte att minska konkurrensen från de fristående skolorna.

Bedömningen i ärendet är vidare att ”det inte finns något behov av ytterligare platser i gymnasiesärskolan för stadens elever”. Som anledning anförs att staden redan idag har överkapacitet på elevplatser i gymnasiesärskolan. Vi vill betona att det bör råda valfrihet även för elever i gymnasiesärskolan.

Sammantaget visar ärendet på att det sedan hösten 2014 finns en politisk inriktning i hur den kommunala huvudmannen ser på konkurrens från fristående skolor samtidigt som viktiga framtidsfrågor för Stockholmsregionens gymnasieutbildningar hittills lämnats därhän. Vi beklagar detta.